

ROMUALDAS ŠILINSKAS

architektūra ir tapyba

UDK 72(474.5)(084)

Ši36

Paroda „Nežinomas žinomas architektas“,
skirta architekturo Romualdo Šilinsko 80-osioms gimimo metinėms paminėti,
Lietuvos nacionaliniame muziejuje
2014 m. gruodžio 11 d. – 2015 m. vasario 19 d.

Parodos kuratorė

Evelina Bukauskaitė

Parodos dailininkė

Giedrė Narbutienė

Leidinio sudarytoja

Evelina Bukauskaitė

Dailininkas

Arūnas Prelgauskas

Fotografas

Arūnas Baltėnas

Redaktorė

Daiva Stakišaitienė

© Lietuvos nacionalinis muziejus, 2015

ISBN 978-609-8039-62-7

Romualdas Šilinskas – nusipelnęs Lietuvos architektas, suprojektavęs ir pastatęs ne vieną gerai žinomą objektą Lietuvoje. Daugiausiai tai buvo rekreacinės paskirties statiniai – gydyklos, sanatorijos, poilsio namai. Didžiausios sėkmės ir pripažinimo architektas sulaukė įgyvendinęs Druskininkų 200 vonių fizioterapijos gydyklos projektą. Tai – vienas ryškiausių sovietmečio statinių, tapęs lietuvių modernios architektūros klasika.

Architekto Romualdo Šilinsko kūriniai, pateikiami šiame kataloge, atkeliavo iš šeimos ir privačių rinkinių. Dėkojame Baliui Juodzevičiui, Dainorai Juchnevičiūtei, Rimvydui Stanislovui Mickevičiui, kurie pasidalijo atsiminimais.

Šiame leidinyje pirmą kartą platesnei auditorijai pristatoma Romualdo Šilinsko tapyba ir piešiniai. Kūrėjo palikimą įprasmino ir žmonos Aušros Šilinskienės rūpesčiu surengtos jo tapybos ir piešinių parodos: 1997 m. Architektūros muziejuje Vilniuje ir 1998 m. Utenos kraštotyros muziejuje. 2014 m. gruodžio 11 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje buvo atidaryta Romualdo Šilinsko tapybos darbų paroda, skirta architekto gimimo 80-osioms metinėms. Prie šios parodos daug prisidėjo Romualdo Šilinsko palikimo saugotojai Arturas Jucaitis ir Rasa Skibaitė. Prisiminti šią neeilinę asmenybę pasiūlė architektas, žurnalo *Archiforma* vyriausiasis redaktorius Leonardas Vaitys. Parodoje eksponuoti darbai, kurių dėmesio centre – Vilnius, žymiausių architekto statinių projektai ir nuotraukos. Vilnius – vienas mėgstamiausių Romualdo Šilinsko siužetų. Visuose jo kūrybos etapuose ieškoma vis kitokio Vilniaus, žaidžiama jo spalvomis ir formomis.

Kauno meno mokyklos
I kurso studentai.
1926 m. pab. – 1927 m. pr.
Sėdi (iš kairės): trečia Julija
Štelbienė, mokytojas
Jonas Janulis, Liuba
Kenskaitė-Šaltuperienė,
Bronė Bakutytė-Vosyliienė;
stovi: antras Pranas
Steponavičius, Boleslovas
Šilinskas, pasilenkęs
Antanas Gudaitis, aštuntas
Ramazanas Krinickas
LNM

Boleslovas Šilinskas. Kaunas, 1926 m.
Šeimos archyvas

Boleslovas Šilinskas prie gaminamų dekoracijų. Utena, 5 deš.
Šeimos archyvas

Būsimasis architektas Romualdas Šilinskas gimė 1934 m. spalio 30 d. Utenoje. Potraukį tapybai greičiausiai paveldėjo iš savo tėvo Boleslovo (1911–1972). Tėvas buvo kilęs iš Utenos. Būdamas vos 15 metų, 1926 m. sausio 25 d. įstojo į Kauno meno mokyklos Rengiamąjį skyrių. Pirmuoju jo mokytoju tapo Antanas Žmuidzinaičius. 1926 m. gegužės 28 d. Boleslovas Šilinskas buvo sėkmingai perkeltas į pirmą kursą, kurio vadovas buvo Jonas Janulis. Kartu su juo mokėsi Antanas Gudaitis, Ramazanas Krinickas ir kiti būsimieji kūrėjai. 1928 metais Boleslovas, būdamas ketvirtame kurse, pateko į Specialiojo skyriaus tapybos studiją, vadovaujamą Adomo Varno. Deja, 1929 metais mokslus teko nutraukti dėl karinės prievolės. Atlikęs tarnybą apie 1932 metus grįžo gyventi į Uteną, vedė Oną Varnaitę (1915–1961) ir įsidarbino Utenos arešto namuose raštininku, vėliau raštvedžiu. Toje tarnyboje jis dirbo daugiau nei 10 metų. Po karo tėvui pavykdavo susirasti darbus, bent truputį susijusius su daile. Jis dirbo Utenos buitinio gyventojų aptarnavimo kombinate, taip pat atlikdavo įvairias kolūkių ir įstaigų menines užduotis, ruošdavo dekoracijas šventėms, paradams ir kitiems renginiams. Apie Romualdo Šilinsko mamą išliko mažai žinių, ji daugiausiai rūpinosi vaikais ir namais. Iš viso šeima susilaukė trijų sūnų – Romualdo, Vytauto ir Gintauto.

Nuo mažų dienų Romualdas Šilinskas buvo linkęs į dailę, daug ir neblogai piešdavo. Jo klasės draugas Balys Juodzevičius apibūdino būsimąjį architektą kaip labai energingą, smarkų ir tiesmuką, bet neatsimena jo piešiančio. Romualdas labai norėjo studijuoti tapybą, bet jo didelį norą prislopino mamos kategoriška nuomonė. Turbūt pavargusi nuo nestabilaus gyvenimo, motina linkėjo savo sūnui tvirtesnio pagrindo po kojomis.

1953 metais baigęs Utenos 1-ąją vidurinę mokyklą, Romualdas Šilinskas išlaikė stojamuosius egzaminus ir buvo priimtas į Valstybinio dailės instituto Architektūros fakultetą. Jis mokėsi viename kurse kartu su Vygandu Šleiniu, Donatu Daukša, Algimantu Zaviša, Vilbutu Trumpa, Romu Babensku ir vienintele mergina – Dainora Juchnevičiūte. Kursas buvo spalvingas ir kūrybingas. Prisimindama studijų metus D. Juchnevičiūtė savo kurso draugą apibūdino kaip gaivališką, bet šiek tiek

Ona ir Boleslovas Šilinskai. Utena, apie 1932–1933 m.
Šeimos archyvas

Šilinskų šeima. Utena, apie 1938–1939 m. Sėdi iš kairės:
nežinoma moteris, brolis Vytautas, mama Ona;
stovi Romualdas ir tėtis Boleslovas. Fot. S. Chorot
Šeimos archyvas

Romualdas Šilinskas. Vilnius,
1953 m. spalio 4 d.
Šeimos archyvas

Vilniaus dailės instituto Architektūros fakulteto studentai. Apie 1956–1957 m.
Iš kairės: Romualdas Šilinskas, Dainora Juchnevičiūtė, G. Bodunovas
D. Juchnevičiūtės nuosavybė

stačiokišką vaikina, kuris puikiai piešė ir tai darydavo nuolatos. Dauguma studijų metais nutapytų piešinių turbūt buvo prarasti, nes būsimasis kūrėjas jų ypatingai nevertino ir netausojo. D. Juchnevičiūtės žodžiais, jis buvo prastas matematikas¹, todėl mokslus baigė metais vėliau. 1959 m. mokslus pabaigė tik trys: A. Zaviša, D. Juchnevičiūtė ir V. Šleiny. Baigiamojo darbo tema buvo Tauro kalno dendrologinis projektas, kuriam vadovavo profesorius Vladislovas Mikučianis (1913–2000). Profesorius savo atsiminimuose talentingą architektą mini tarp geriausių ir labiausiai įsiminusių absolventų².

¹ Rimantas Buivydas, *Architektas Algimantas Zaviša: gyvenimo aidai*, Vilnius: Archiforma, 2002, p. 99–103.

² Rasa Dičiuvienė, *Vladislovas Mikučianis: norėjau dirbti Lietuvoje*, Vilnius: Vilniaus dailės akademija, 2001, p. 144, 146.

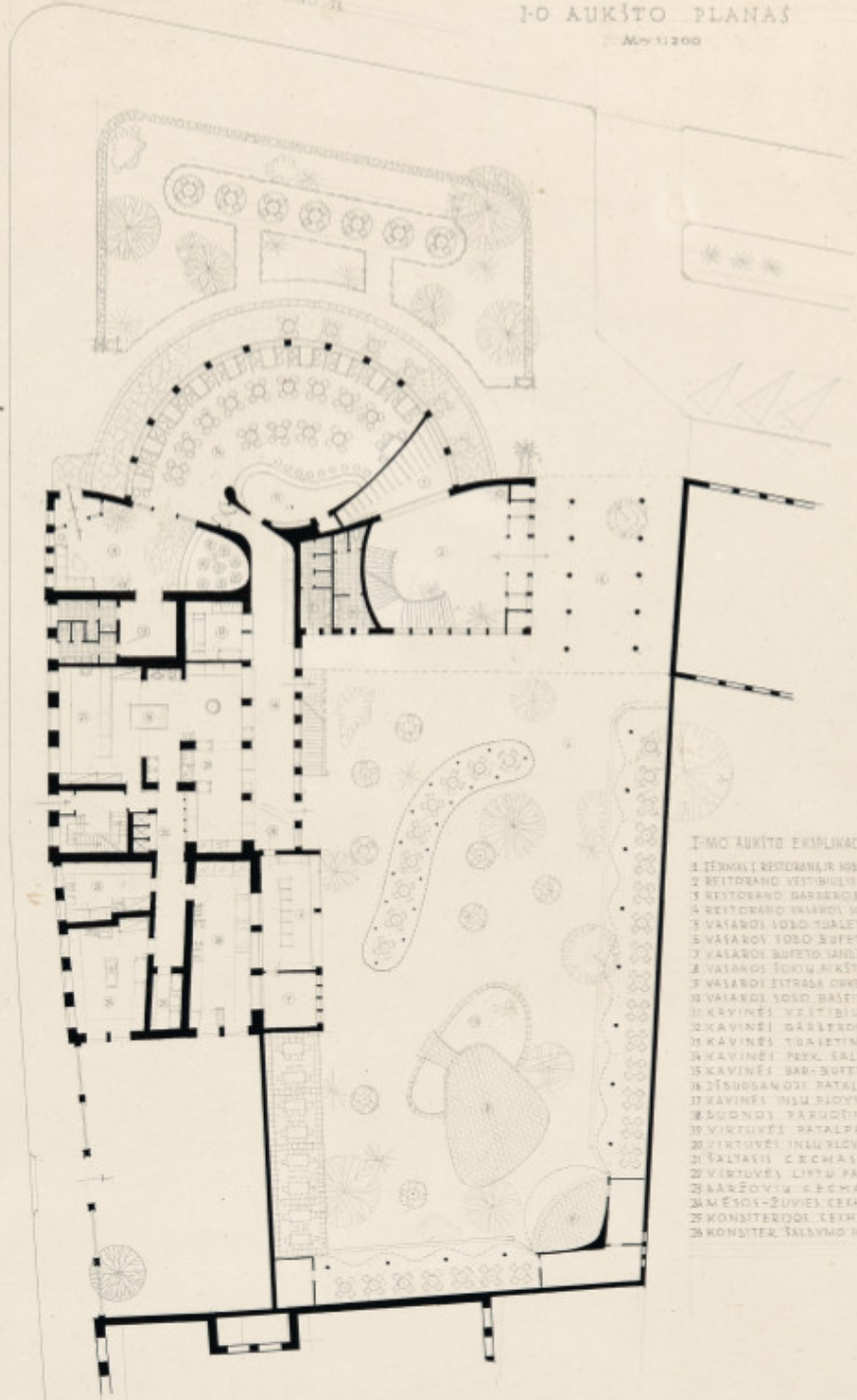
Romualdo Šilinsko diplominis darbas „Dendrologinis Tauro kalno projektas“
 (vadovas Vladislovas Mikučianis, Vilniaus dailės institutas, 1960 m.).
 Popierius, šviesoraštis, tuša, akvarelė, 127 x 78 cm
 VAA

INILNO 21

PALANGOS RESTORANO 1-O AUKŠTO PLANAS

M 1:200

3-AS KAVINIS SVITAS

1-ŪO AUKŠTO EKSPLIKACIJA

- 1 Įėjimas į restoraną ir kasa
- 2 Restorano vestibulys
- 3 Restorano garderobas
- 4 Restorano vasaros sodas
- 5 Vasaros sodo tualetai
- 6 Vasaros sodo bufetas
- 7 Vasaros bufeto duobė
- 8 Vasaros sodo kėdės
- 9 Vasaros sodo apšvietimas
- 10 Vasaros sodo baldai
- 11 Kavinės vestibulys
- 12 Kavinės garštinė
- 13 Kavinės tualetinė
- 14 Kavinės prek. salė
- 15 Kavinės bar-bufetas
- 16 Išdėsanoji patalpa
- 17 Kavinės niša plovykla
- 18 Dujų paruošimas
- 19 Virtuvės patalpa
- 20 Virtuvės niša plovykla
- 21 Valytuvų cechai
- 22 Virtuvės linų patalpa
- 23 Ašmenų cechai
- 24 Mėsos-žuvies cechai
- 25 Konditerijos cechai
- 26 Konditer. šaldymo kam.

Š karto po studijų Romualdas Šilinskas buvo priimtas dirbti į Komunalinio ūkio projektavimo institutą. 1960 m. jis kartu su kurso drauge Dainora Juchnevičiūtė buvo pakviesti apipavidalinti Lietuvos ekspoziciją Liaudies ūkio pasiekimų parodoje „Gėlininkystė ir apželdinimas“, vykusią Maskvoje. Šių jaunų architektų pasirinkimas nebuvo atsitiktinis – jų abiejų diplominiai darbai buvo susieti su kraštovaizdžio architektūra ir aplinkos formavimu. Jaunieji specialistai kūrė ekspoziciją pačiame paviljone, skintų gėlių kompozicijos fonas buvo Lietuvos kraštovaizdžio fotografijų stendai ir apželdinimo fragmentai.

Vienas pirmųjų didelių Romualdo Šilinsko projektų – diplominio darbo įgyvendinimas. 1963 m. Vilniuje buvo pastatyti Profsąjungų rūmai. Architektas tvarkė Tauro kalno aplinką, kūrė kraštovaizdį, rinko želdinius. Tauro kalno laiptams buvo panaudoti akmeniniai antkapiai iš likviduojamų žydų kapinių, buvusių Olandų gatvėje Vilniuje. Antkapiai panaudoti ir Martyno Mažvydo bibliotekos laiptams, Ritualinių paslaugų rūmams, Lazdynų gyvenamojo mikrorajono statyboms. Projekto architektas nežinojo vykdomojo komiteto planų dėl antkapių, o jei ir žinojo, vargu ar būtų galėjęs ką pakeisti. Apie 1960 m. sudaryta komisija turėjo atrinkti ir pasiūlyti perlaidoti žymių asmenų kapus. Į Sudervės žydų kapines buvo perkelti tik nedaugelis iš jų: rašytojo ir istoriko Šmuelio Josefo Fino, gydytojo, visuomenės veikėjo Cemacho Šabado, vieno iš „Bundo“ organizatoriaus Arkadijaus Kremerio ir kt. Buvo išsaugotas ir rabino Chaimo Ozerio Grodzenski³ kapas. Romualdas Šilinskas buvo paprašytas sukurti rabino kapo monumentą perlaidojimo vietoje, išsaugant akmeninio antkapio fragmentus. Architektas sukūrė aukštą kvadratinio plano monumentą. Galinė monumento siena buvo aklina, o likusios su išilgintomis aukštomis arkomis. Viduje

³ Chaimas Ozeris Grodzenskis (1863 08 24 Vija (dab. Gardino sr.) – 1940 Vilnius), rabinas, Lietuvos žydų ortodoksų dvasinis vadovas. 1887 m. paskirtas Vilniaus žydų religinio teismo vadovu. Grodzenskis buvo vienas žydų ortodoksinių organizacijų „Kneset Israel“ (įkurta 1909 m. Vilniuje) ir „Agudat Israel“ (įkurta 1912 m. Katovicuose) iniciatorių. Nepritarė sionizmui ir žydų pasaulietiniam švietimui, žydus ragino laikytis tradicinio gyvenimo būdo. Parašė knygą apie religijos teisę ir ritualą *Achezeris* (3 t. 1922–1939 m. Vilniuje, hebrajų kalba). Kitų veikalų rankraščiai dingo per Antrąjį pasaulinį karą. (Larisa Lempertienė), *Visuotinė lietuvių enciklopedija* (Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2005), t. VII (Gork–Ime), p. 190.

buvo įkomponuotos atminimo lentos su užrašais. Monumentą vainikavo baltas, modernus, simbolinis Jeruzalės šventyklos kupolas.

Lietuvoje XX a. šeštajame ir septintajame dešimtmetyje buvo pradėtas gyvenamosios erdvės modernizavimo vėjus. „Apie 1960 metus „naujųjų interjerų“ rengimo azartas apėmė visas mūsų gyvenimo sferas. (...) Šis uraganas palietė kontorą ir valgyklas, parduotuves ir restoranus, – „moderniškumo“ banga šlavė visa, kas „atgyvenę“, susiję su praeitimi, nepaisant nei daiktų vertės, nei atrankos kriterijų. Prekybos, visuomeninio maitinimo ir aptarnavimo įstaigos buvo pirmosios

Romualdas Šilinskas „Palangos“ restorano statybvietėje Vilniuje. Apie 1963–1964 m. Šeimos archyvas

buvo įkomponuotos atminimo lentos su užrašais. Monumentą vainikavo baltas, modernus, simbolinis Jeruzalės šventyklos kupolas.

Lietuvoje XX a. šeštajame ir septintajame dešimtmetyje buvo pradėtas gyvenamosios erdvės modernizavimo vėjus. „Apie 1960 metus „naujųjų interjerų“ rengimo azartas apėmė visas mūsų gyvenimo sferas. (...) Šis uraganas palietė kontoros ir valgyklas, parduotuves ir restoranus, – „moderniškumo“ banga šlavė visa, kas „atgyvenę“, susiję su praeitimi, nepaisant nei daiktų vertės, nei atrankos kriterijų. Prekybos, visuomeninio maitinimo ir aptarnavimo įstaigos buvo pirmosios

Romualdas Šilinskas „Palangos“ restorano statybvietėje Vilniuje. Apie 1963–1964 m. Šeimos archyvas

Restoranas „Palanga“ Vilniuje.
1979 m.
Fot. I. Navickaitė
VAA

tarp pirmųjų, pakeitusių savo pavidalą⁴, – rašė Eugenijus Guzas 1986-aisiais *Kultūros baruose*. Pionieriais rengiant modernius lietuviškus interjerus tapo architektai Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai, suprojektavę žymųjį „Neringos“ restoraną. 1963 metais Romualdai Šilinskui ir jo kurso draugui Algimantui Zavišai, dirbusiam tame pačiame Projektavimo institute, buvo pavesta parengti dar prieškarui statyto „Palangos“ restorano (Gedimino prospekto ir Vilniaus gatvės sankirta) rekonstrukcijos projektą. Projektas buvo skubotas ir turėjo būti įgyvendintas iki 1965-ųjų, tarybų valdžios Lietuvoje dvidešimtmečio. Viename iš neįgyvendintų projekto variantų buvo suprojektuota stiklinė pusapvalė siena, atsukta į prospekto pusę, žiemos sodas, erdvios patalpos. Bet pasirinktas šiek tiek paprastesnis variantas, kuris buvo patvirtintas ir įgyvendintas iki numatyto termino. Vilniaus centre išaugo racionalus, šiuolaikiškas dviejų aukštų restoranas. Jo planas buvo aiškus ir paprastas, interjeras erdvus ir šviesus, tarsi ore sklandantys, ant lynų pakabinti laiptai.

⁴ Eugenijus Guzas, Kaip toliau „dekoruosime“ interjerus? *Kultūros barai*, Nr. 1, 1986, p. 34.

Ant vienos restorano sienos kabėjo Teodoro Kazimiero Valaičio oksiduoto vario kompozicija „Laivas“, taip pat buvo Romo Kazlauskio ir Andriaus Cvirkos kūrinys. Deja, nei restoranas, nei pastatas neišliko. 2000 metais statinys buvo nugriautas, o vietoj jo iškilo viešbutis.

1965 metais buvo įvykdyta Vilniaus geležinkelio stoties interjero rekonstrukcija. Romualdas Šilinskas suprojektavo stoties restorano interjerą. Tai buvo dviejų aukštų restoranas. Jo antrame aukšte buvo įrengta kokteilių salė. Visą pagrindinės salės sieną užėmė Vlado Gurskio sgrafitinis pano „Vilnius“. Interjere buvo darniai įkomponuoti pusapvalės arkos formos stoties langai. Erdvus restoranas atliko miesto reprezentacines funkcijas, jį aplankydavo daugybė svečių ir vilniečių. Deja, XX a. dešimtajame dešimtmetyje rekonstruojant stotį nei restorano interjeras, nei sgrafitinis bareljefas neišsaugoti. Apie 1963–1965 metus Romualdas Šilinskas sukūrė batų parduotuvės (Vilniaus g.22 / Labdarių g. 1) interjerą, kurį ištiško panašus likimas.

Restorano „Palanga“ Vilniuje interjeras.
1966 m.
Fot. M. Sakalauskas
LNM

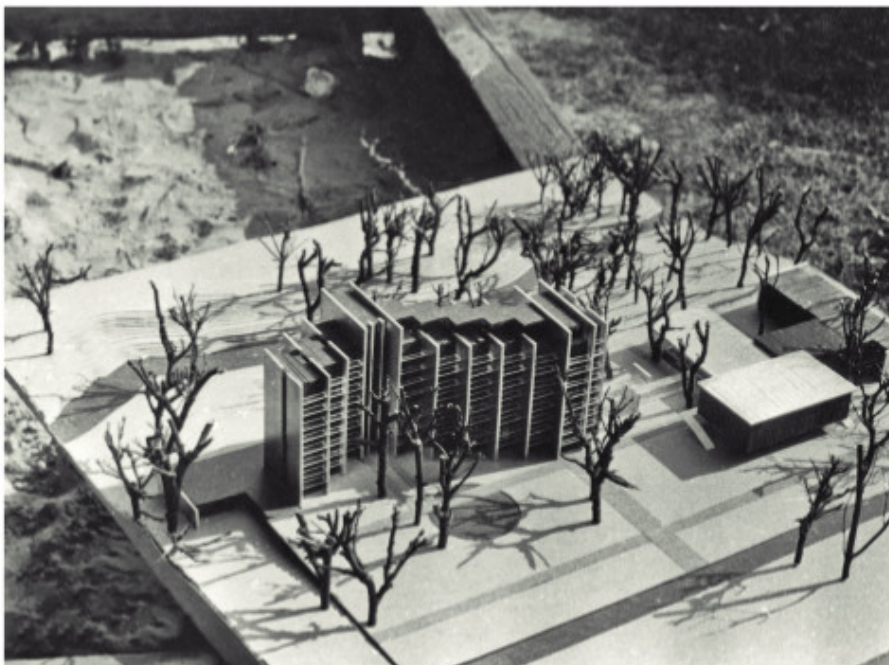

Restorano Vilniaus geležinkelio stotyje interjeras. Apie 1965–1967 m.
Fot. nežinomas
LNM

1967 metais Romualdas Šilinskas įsidarbino Sąjunginio kurortų projektavimo instituto Lietuvos skyriuje. Rekreacinei architektūrai tarybiniais metais buvo skiriamas ypatingas dėmesys. Siekiant įgyvendinti visuotinės poilsio strategijos politiką, buvo kuriami kurortų plėtros planai. Piliečių teisė į poilsį buvo numatyta ir tarybinėje Konstitucijoje (str. 41 ir 42). 1967 metais buvo įsteigtas Kurortų projektavimo instituto Lietuvos skyrius. Tarybinei sistemai buvo svarbu propaguoti „pirmaujančios“ šalies įvaizdį, todėl aktyviai buvo imtasi visuotinio poilsio ir sveikatos klausimo. Rekreacinės paskirties statiniuose vykdoma veikla – nebuitinė, nekasdieniška. Kurortų architektūros tikslas – pakylėti žmogų virš kasdienybės, sukurti aplinką, priešingą gyvenamajai. Rekreacinių statinių architektai turėjo didesnę galimybę įgyvendinti originalesnius ir kūrybiškesnius projektus. Kurortų architektūrai buvo keliami tam tikri reikalavimai: kompozicinės stilistikos vienīgumas ir darna, deramas santykis su aplinka, idėjos originalumas, novatoriškumas,

racionalūs konstrukciniai sprendimai ir tinkamų medžiagų panaudojimas. Žinoma, kartais užsakovo pageidavimai būdavo svarbesni nei šie reikalavimai. Kurortų projektavimo institute Romualdas Šilinskas ne tik atsiskleidė kaip architektas, bet ir susipažino su savo antrąja žmona, taip pat architektė, Aušra Vameckaite-Dabulskiene. Beveik visus projektus jie kurdavo kartu ir buvo puikus tandemas: kūrybingasis Romualdas ir iš pusės žodžio jį suprantanti Aušra. Prasidėjo svarbių ir reikšmingų projektų tarpsnis.

Gydyklų komplekso poreikis Druskininkuose išaugo nuo 1967 metų, kai buvo parengtas naujas miesto generalinis planas. 1969 metais buvo pristatytas 280 vonių fizioterapijos gydyklų projektas. Pagrindinį korpusą sudarantys trys pasagos formos statiniai buvo tarpusavyje sujungti, centre sudarydami uždara aikštę. Gydyklų komplekso planas priminė rakto formą. Turėjo būti statoma iš plytų, bet per didelės projekto sąnaudos pristabdė jo vystymąsi. Kol buvo svarstoma, kaip patobulinti didįjį gydyklų projektą, Romualdas Šilinskas ėmėsi dar kelių ne ką menkesnių darbų. Apie 1970 metus buvo parengtas turistinės bazės Vilniuje, Antakalnyje, projektas, kuris nebuvo įgyvendintas. 1973 metais buvo pastatyta sanatorija „Vilnius“ Druskininkuose (K. Dineikos gatvėje). Sanatorijos laiptuotas planas primena upės

Sanatorijos „Vilnius“ Druskininkuose
miegamojo korpuso maketas. 7 deš. pab.
Fot. nežinomas
LNM

Sanatorija „Vilnius“ Druskininkuose.
8 deš. pab.
Fot. M. Baranauskas
LNM

vingj. Pastato fasadas suskirstytas vertikaliomis juostomis, kuriose išdėstyti balkonai, korpuso sekcijos pasuktos skirtingomis kryptimis. Aštuonių aukštų sanatorija iškyla virš kitų miesto pastatų. Bet architekto suprojektuota sanatorija daro mažiau žalos Druskininkų panoramai ir organiškiau įsijungia į visumą negu panašaus dydžio 1970-aisiais pastatyta sanatorija „Nemunas“. Laiptuotą, banguojantį planą Šilinskai pritaikė ir 1975 metais įgyvendintuose „Gintaro“ sanatorijos Palangoje ir „Vermės“ sanatorijos Birštone miegamųjų korpusų projektuose. Abiejų šių sanatorijų miegamieji korpusai gana panašūs: nedidelio aukštingumo, laiptuoto plano statiniai su skaidytais fasadais, vyrauja horizontalios balkonų eilės. „Gintaro“ sanatorijos pagrindinio pastato fasade dominuoja dideli apvalūs langai ir sudėtingas fasado plokštumų skaidymas. Sukuriamas dinamiškas ir netikėtas fasadas, ypač išsiskiria pagrindinis jėjimas. 1975 m. buvo įgyvendintas poilsio namų „Neringa“ klubo ir restorano projektas Palangoje (Simono Daukanto g.). Algimantas Mačiulis prisimena pagyręs savo kolegą, kad suprojektavo naujos architektūros name istorinių formų arką ir tapo postmodernizmo pradininku Lietuvoje. Romualdas Šilinskas atsakė: „O kas per velnias tas postmodernizmas? Pirmą kartą girdžiu. Projektuodamas apie „-izmus“ negalvoju...“⁵ Raudonų plytų, originalaus plano statinys buvo

⁵ Algimantas Mačiulis, *Permainingi metai. Architekto užrašai*, Vilnius: Vilniaus dailės akademija, 2008, p. 212.

Sanatorijos „Gintaras“ Palangoje miegamasis korpusas. 1976 m.
Fot. R. Gedžius

LNМ

Sanatorijos „Gintaras“ Palangoje pagrindinio fasado fragmentas.
1976 m. Fot. R. Gedžius

LNМ

pačiame Palangos centre (šalia autobusų stoties). Dinamiškas fasadas išsiskyrė jūdrū aukščių ir formų žaidimu. Garsioji arka, iškilusi virš jėjimo, sudaryta iš trijų segmentų: dviejų mažesnių arkų ir apvalaus lango. Deja, ir šis pastatas neišliko.

1975 metais Romualdas ir Aušra Šilinskai persikraustė gyventi ir dirbti į Druskininkus. Romualdas buvo paskirtas Statybos valdybos vandens gydyklų komplekso projektavimo viršininku (1975–1983). Svarbiausias ir didžiausias jo projektas – 1981 metais Druskininkuose atidarytas 200 vonių fizioterapijos gydyklų kompleksas, nuo pat jo projektavimo pradžios sulaukęs didelio valdžios ir visuomenės dėmesio. Būtent dėl šio projekto kūrėjas dažnai pavadinamas lietuviškuoju Gaudi. Iš pradžių planuota statyti 280 vonių fizioterapijos gydyklą, bet, pakeitus statybos strategiją, buvo sukurta architektų, inžinierių ir statybininkų darbo grupė, kurios pagrindą sudarė Romualdas ir Aušra Šilinskai, Juozas Dulaitis, Edvardas Žigis ir Vincas Paserbskis. Priimtas sprendimas naudoti perdangų pakėlimo metodą, kurio pradininkai buvo armėnų architektai. Nuo 1975 metų prasidėjo statybos. Leidimas statyti tokio įmantraus, sudėtingo, skulptūriško, modernaus stiliaus kompleksą greičiausiai ir buvo susijęs su naujoviškų technologijų taikymu ir tarybinės

Poilsio namų „Neringa“ klubo ir restorano Palangoje
fasado fragmentas. 1974 m.

Fot. M. Sakalauskas

LNM

Poilsio namų „Neringa“ klubo ir restorano
Palangoje pagrindinis įėjimas. 1978 m.

Fot. A. Grinčelaitis

LNM

Fizioterapijos gydyklos statybos: perdangų liejimas ir pakėlimas. 1975 m.
Fot. nežinomas
LNM

Romualdas Šilinskas Fizioterapijos
gydyklos statybvietėje
Druskininkuose. 1975 m.
LNM

Romualdas ir Aušra Šilinskai prie Druskininkų fizioterapijos gydyklos įėjimo.
Apie 1981 m. Fot. nežinomas
LNM

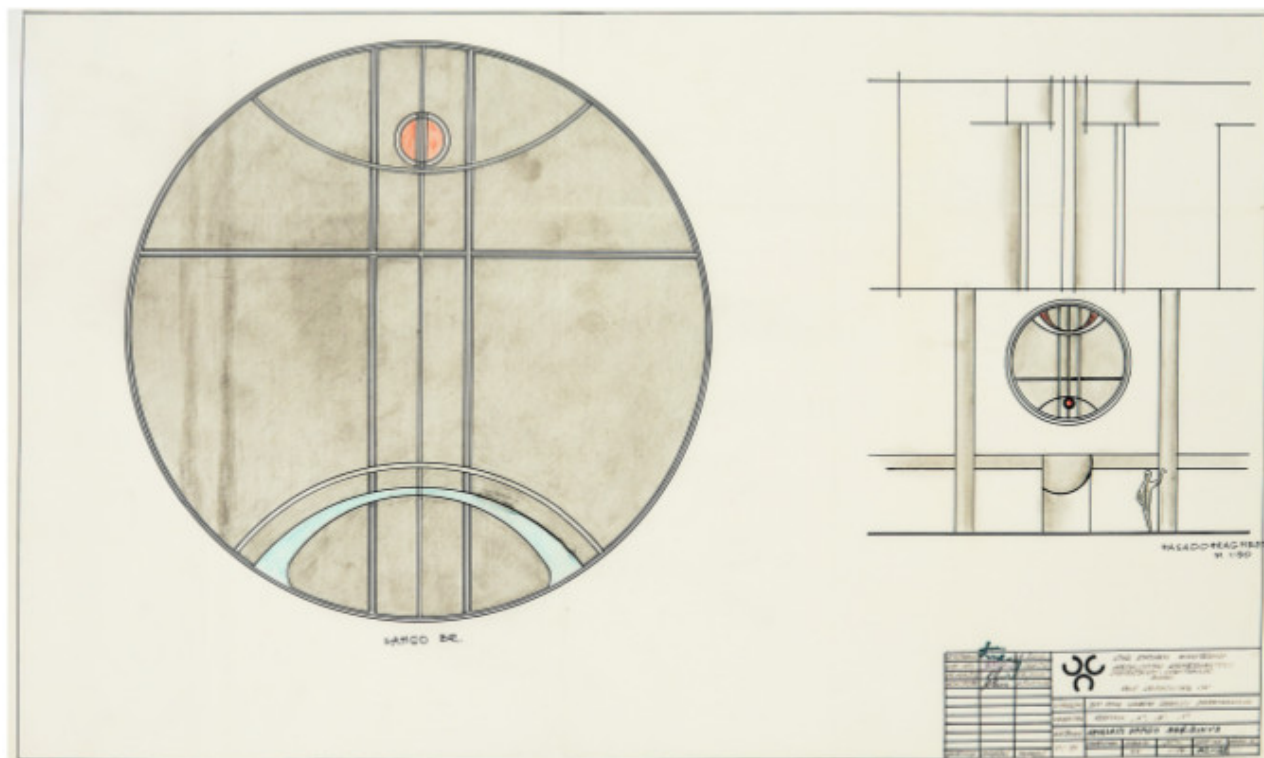
valdžios noru pirmauti. Statant gydyklas buvo pasirinktas ir netradicinis darbo metodas – sprendimai buvo priimami bendru sutarimu statybų aikštelėje, statoma buvo net pagal eskizus, sudėtingų linijų formos buvo lankstomos rankomis. Toks darbo pobūdis tapo neišlikusių projektų priežastimi. Gydyklas sudaro trys dviejų aukštų pasagos formos korpusai, centre sujungti vestibuliu, kurį dengia pusapvalis kupolas. Upės sroves ir bangas primenančios fasadų formos perkeliamos ir į interjerą. Gyvos ir plastiškos fasadų ir interjerų detalės sukuria aliuziją į muzikinę kompoziciją, darnią simfoniją. Pastato planas simetriškas, nors, žiūrint į pastato fasadus, sunku būtų tai pasakyti. Lenktų gydyklų fasadų didžioji dalis dekoruota moderniais piliastrais, tarp kurių įkomponuoti pailgi stačiakampiai langai. Viršuje piliastų poros sujungtos į bendrus dekoratyvinius vamzdelius, kurie yra iškilę virš

Fizioterapijos gydyklos
Druskininkuose interjeras.
1981 m.
Fot. M. Baranauskas
LNM

Fizioterapijos gydyklos
Druskininkuose
panoraminis vaizdas.
1980 m.
Fot. M. Baranauskas
LNM

Fizioterapijos gydyklos Druskininkuose projektas: lango brėžinys. 1978 m.
Kalkė, tušas, spalvoti pieštukai
VAA

stogo krašto, sudarydami dantytą siluetą. Siluetas, primenantis karūną, sukelia asociacijas su tarpukariu statytu Mikalojaus Konstantino Čiurlionio muziejumi Kaune. Už šiuos statinius Romualdai ir Aušrai Šilinskams suteikti garbės vardai, įteiktos sąjunginės premijos. Už įvairius fizioterapijos gydyklų patobulinimus ir atradimus Romualdai Šilinskui ir keliems inžinieriams 1979 m. buvo suteiktas autorinis išradėjų sertifikatas. 1984 m. jie apdovanoti Ministrų Tarybos medaliu.

Fizioterapijos gydyklos
Druskininkuose emblemos
eskizo fragmentas.
1981 m.
Popierius, tušas, pieštukas, akvarelė
LNM

Fizioterapijos gydyklos Druskininkuose iš paukščio skrydžio. 9 deš. pr.
Fot. M. Baranauskas
LNM

1982 metais Druskininkuose buvo atidarytas sanatorijos „Sūrutis“ (dabar „Pušynas“) II miegamasis korpusas. Rotondinio plano pastatas, dekoruotas manieringu fasadu, priskiriamas vėlyvojo sovietinio modernizmo laikotarpiui. Korpusas statytas jau išbandytu perdangų pakėlimo metodu ir stilistiškai siejasi su fizioterapijos gydyklomis. Bet daugeliui miesto gyventojų šis statinys nepatiko. Greičiausiai todėl, kad jis buvo pastatytas nugriovus vietinių labai mėgtą modernios architektūros pensioną – viešbutį „Europa“, kuriame buvo populiarus restoranas.

Ne vien tik Druskininkai gyveno grandiozinių statybų nuotaikomis. Panašiu metu pradėtos ir purvo gydyklų bei poliklinikos statybos Birštone. Statybos vyko tuo pačiu perdangų pakėlimo metodu, bet apie 1978 m. keliant trečio aukšto monolitinę plokštę ji sulūžo. Nuo to laiko gydyklų statybos stabtelėjo. Nespėjus projekto įgyvendinti iki 1980 metų, kai vyko olimpiada, statybos visiškai nutrūko. Kelis kartus buvo mėginta projektą atgaivinti, bet nesėkmingai. Toks didžiulis apleistas pastatas vaiduoklis ir šiandien pasitinka įvažiuojančius į Birštoną.

Sanatorijos „Sūrutis“ (dabar „Pušynas“) Druskininkuose II miegamasis korpusas. Apie 1986 m. Fot. M. Baranauskas LNM

Vandens ir purvo gydykla Birštone.
1993 m.
Fot. M. Baranauskas
LNM

1983 m. Romualdas ir Aušra Šilinskai grįžo gyventi į Vilnių. Romualdas buvo paskirtas projektavimo technologijos tresto „Orgtechstatyba“ projektų vyriausioju architektu. 1987 m. Šilinskai buvo pakviesti į Eksperimentinį projektavimo ir statybos susivienijimą „Monolitas“. Monolitinė statyba tuo metu buvo viena iš prioritetinių sričių. Jai buvo keliami dideli tikslai ir reikalavimai. Valstybiniais apdovanojimais įvertintiems architektams buvo pasiūlytos patarimojo-konsultacinio pobūdžio pareigos. Iš to laikotarpio yra likę keli neįgyvendintų administracinių pastatų ir keli monolitinių namų projektai. Netrukus, pablogėjęs Romualdo sveikatai, darbų teko atsisakyti ir pasirūpinti savimi.